

Araştırma Makalesi/ Research Article

Vize A Tümülsü: Askeri Açıdan Bir Değerlendirme

Michael Deniz Yılmaz*

(ORCID: 0000-0003-1908-5537)

Makale Gönderim Tarihi

24.10.2025

Makale Kabul Tarihi

16.03.2026

Atıf Bilgisi/Reference Information

Chicago: Yılmaz, M. D., "Vize A Tümülsü: Askeri Açıdan Bir Değerlendirme", *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 11/1 (Mart 2026): 965-1000.

APA: Yılmaz, M. D. (2026). Vize A Tümülsü: Askeri Açıdan Bir Değerlendirme. *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 11 (1), 965-1000.

Öz

Kırklareli'nin Vize İlçesi'nde bulunan Vize A Tümülsü 1938 yılında Arif Müfid Mansel tarafından kazılarak açığa çıkarılmıştır. Zengin mezar eşyaları ile ön plana çıkan mezarın Trakya'nın MS 44 yılında ölen son kralı III. Rhoimetalkes'e ait olduğu düşünülmektedir. Vize A Tümülsü'nün bulgularına çeşitli yayın ve araştırmalarda yer verilmiş olmasına karşın mezar eşyaları arasında bulunan askeri teçhizat üzerinde kapsamlı bir değerlendirme yapılmamıştır.

Tümülsü bulguları arasında yer alan defne yaprağı formundaki altın çelenk taneleri ve iki adet altın yüzük defnedilmiş kişinin sosyal statüsü hakkında bilgiler verirken, mezarda bulunan maskeli miğfer, *lorica plumata* tarzı zırh,

* Arş. Gör. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Türkiye, michaelyilmaz@gmail.com.

Res. Assist., Ph.D., Ondokuz Mayıs University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Archeology, Türkiye.

spatha tarzı kılıç ve iki adet mızrak ucu ise kişi hakkında askeri bilgiler içermektedir.

Çalışma kapsamında Trakya Krallığı'nın Roma İmparatorluğu'nun vasalı olduğu dönem içerisinde yer alan Vize A Tümülüsü buluntuları ışığında defnedilen kişi (III. Rhoimetalkes) askeri açıdan değerlendirilmektedir. Değerlendirmenin yanı sıra Trakya Krallığı'nın Roma İmparatorluğu'na sağlamış olduğu askeri destek konusunda da yorumlamalar yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Vize A Tümülüsü, Roma İmparatorluğu, Trakya Krallığı, Roma Ordusu, Askeri Teçhizat.

Vize A Tumulus: A Military Evaluation

Abstract

Vize A Tumulus, located in the Vize Municipality of Kırklareli was revealed by the excavations carried out by Arif Müfid Mansel in 1938. The tumulus distinguished by its rich grave goods is thought to belong to the last king of Thrace Rhoimetalkes III., who died in 44 AD. The finds of the Vize A Tumulus have been studied in various publications although research of the military equipment finds have not been comprehensively evaluated.

Among the tumulus finds the golden laurel leaves belonging to a diadem and the two golden rings provide information regarding the buried persons social status, whilst the masked helmet, *lorica plumata* mail, *spatha* sword along with the two spearheads present military information related to the deceased.

In the content of this work regarding the Vize A Tumulus the buried person (Rhoimetalkes III.) is evaluated in a military manner during the period when the Thracian Kingdom was a vassal of the Roman Empire and together with this evaluation, interpretations regarding the military aid which the Thracian Kingdom gave the Roman Empire are made.

Keywords: Vize A Tumulus, Roman Empire, Thracian Kingdom, Roman Army, Military Equipment.

Giriş

Trakya Krallığı, Roma Cumhuriyeti'nin son dönemindeki iç savaşlardaki yardımları sonrasında Augustus Dönemi'nde Balkanlardan ve kuzeyinden gelecek tehditlere karşı Roma İmparatorluğu'nun topraklarını korumak için MÖ 1. yüzyılın son çeyreği içinde Roma'ya

bağlı bir vasal krallık konumuna getirilmiřtir¹. Roma'nın boyunduruğu altındaki Trakya Krallığı, akraba olan hanedan üyelerinin aynı anda farklı bölgelerini kontrol ettiği, bazı dönemlerde ise tek bir kralın hakimiyetinin görüldüğü bir yapıda yönetilmiřtir².

Roma vasalı Trakya krallarından I. Rhoimetalkes, VIII. Kotys, III Rheskuporis, II. Rhoimetalkes ve III. Rhoimetalkes'in sikke bastığı bilinmektedir³. I. Rhoimetalkes'ten başlayarak Trakya krallarının kendi isimlerine sikke bastığı; ancak bu sikkelerin ön yüzlerinde Roma imparatorlarının ve arka yüzlerinde ise kendi portrelerinin bulunduğu görülmektedir⁴. Sikke darp etme hakkının bulunması Trakya krallarının belirli bir ölçüde otonom bir yönetim hakkına sahip olduklarını bizlere göstermektedir.

Trakya Krallığı'nın, Roma vasalı olduğu dönem içerisinde Romalı tarzda kuşanmış ve Roma askeri düzenine sahip askeri birlikler oluşturduğu bilinmektedir⁵. Trakya krallarının oluşturdukları bu

¹ R. D. Sullivan, "Thrace in the Eastern Dynastic Network", *Aufstieg und Niedergang Der Römischen Welt*, Ed. Hildegard Temporini, C. II.7.1: Politische Geschichte (Provinzen und Randvölker: Griechischer Balkanraum; Kleinasien), Berlin 1979, s. 193-211; I. Lozanov, "Roman Thrace", *A Companion to Ancient Thrace*, Ed. J. Valeva vd., West Sussex 2015, s. 75,78-80; S. Terziev, "The Cities in Southeastern Thrace and the Central Government Under the Last Thracian Kings", *Cities in Southeastern Thrace: Continuity and Transformation*, Ed. D. Stoyanova, vd., Sofia 2017, s. 134,137.

² Sullivan, a.g.m., s. 198-211; Lozanov, a.g.m., s. 79; Terziev, a.g.m., s. 137; *Tacitus*, II.61-64, III.38-39, IV.5; *Cassius Dio*, LIX.12.2.

³ Y. Youroukova, *Coins of the Ancient Thracians*, Çev. V. Athanassov, Oxford 1979, s. 54-65; Lozanov, a.g.m., s. 80; E. I. Paunov, "Introduction to the Numismatics of Thrace, ca. 530 BCE-46CE", *A Companion to Ancient Thrace*, Ed. J. Valeva vd., West Sussex 2015, s. 274-281.

⁴ Youroukova, a.g.e., s. 54-65; Lozanov, a.g.m., s. 80.

⁵ G. L. Chessman, *The Auxilia of the Roman Imperial Army*, Oxford. 1914, s. 178-179; M. G. Jarrett, "Thracian Units in the Roman Army", *Israel Exploration Journal*, 19/4 (1969), s. 215-224; P. A. Holder, *Studies in the Auxilia of the Roman Army from Augustus to Trajan*, Oxford 1980, s. 227-228; J. E. H. Spaul, *Ala²: The Auxiliary Cavalry Units of the Pre-Diocletian Imperial Roman Army*. Andover 1994, s. 142,221-235; J. E. H. Spaul, *Cohors²: The Evidence for and a Short History of the Auxiliary Infantry Units of the Imperial Roman Army*, Oxford 2000, s. 353-382; Lozanov, a.g.m., s. 79.

birlikler Roma'ya karşı tehdit oluşturan güçlere karşı Roma emriyle veya Roma'nın müttefiki olarak savaşlara katılmıştır⁶.

Roma İmparatorluğu'na bağlı Trakya Krallığı'nın hanedan üyelerinden bazılarının Roma vatandaşlığı verildiği de bilinmektedir⁷. II. Rhoimetalkes'in Roma vatandaşı olarak adının Iulius Rhoimetalkes olduğu ifade edilmektedir⁸.

MS 18 yılında babası Trakya Kralı VIII. Kotys'in öldürülmesi ardından III. Rhoimetalkes'in, Roma'da geleceğin imparatoru Gaius'un (Caligula) yanında eğitildiği bilinmektedir⁹. Roma vatandaşlığı verilen Trakya Kralları'nın varlığıyla Trakya Krallığı içinde Romalı tarzda yaşamın daha yoğun bir şekilde görüldüğü anlaşılmaktadır.

MS 38 yılında Roma'da Forum'da gerçekleştirilen bir törenle III. Rhoimetalkes'e İmparator Gaius tarafından tacı takdim edilmiştir¹⁰. III. Rhoimetalkes'in Roma İmparatoru Gaius betimi bulunan sikkeleri bulunmaması sebebiyle, III. Rhoimetalkes'in tek başına Trakya Kralı olduğu düşünülmektedir¹¹. Nitekim Khios'da bulunan bir yazıtta III.

⁶ Youroukova, a.g.e., s. 54,59-60; Lozanov, a.g.m., s. 78-79,83; F. Kolev, "Bizye: From Tribal Residence to Roman City", *Cities in Southeastern Thrace: Continuity and Transformation*, Ed. D. Stoyanova, vd., Sofia 2017, s. 127; *Cassius Dio*, LIV.20.3, LV.30.3-6; LV.34.4-7; *Tacitus*, IV.46-48; *Velleius Paterculus*, II.112.4-5.

⁷ P. Collart, "Inscriptiones de Philippes", *Bulletin de Correspondance Hellénique*, 56 (1932), s. 202-206, no.4, Fig. 9; P. Collart, *Philippes: Ville de Macédoine, Depuis ses Origines jusqu'à la fin de l'époque Romaine*, Paris. 1937, s. 253-254; Youroukova, a.g.e., s. 60; Sullivan, a.g.m., s. 206; Terziev, a.g.m., s. 137-138; K. Clinton ve N. Dimitrova, "C. Iulius Rhaskos, Son of Rhoimetalkes, at Samothrace", *Proceedings of the First International Roman and Late Antique Thrace Conference "Cities, Territories and Identities"* (Plovdiv, 3rd-7th October 2018), Ed. L. Vagalinski, M. Raycheva, D. Boteva, N. Sharankov, Sofia 2018, s. 121-128.

⁸ II. Rhoimetalkes'in Romalı adı bazı yayınlarda C. Iulius Rhoimetalkes olarak (Collart, a.g.m., s. 202-206, no.4, Fig. 9; Collart, a.g.e., s. 253-254; Youroukova, a.g.e., s. 60; Sullivan, a.g.m., s. 206,210), bazı yayınlarda ise G. Iulius Rhoemetalkes olarak geçmektedir (Terziev, a.g.m., s. 137-138).

Bu yazıtlardan birinde C. Iulius Rhoimetalkes'in babasının adı verilmediği için III. Rhoimetalkes'e ait olabileceği, III. Rhoimetalkes'in de C. Iulius Rhoimetalkes adına sahip olabileceği ifade edilmektedir (Sullivan, a.g.m., s. 206,210).

⁹ Collart, a.g.m., s. 204; Collart, a.g.e., s. 252; Youroukova, a.g.e., s. 60,63-64.

¹⁰ Sullivan, a.g.m., s. 209; *Cassius Dio*, LIX.12.2.

¹¹ Youroukova, a.g.e., s. 63; Sullivan, a.g.m., s. 207.

Rhoimetalkes için βασιλεὺς Ῥοιμητάλκας φιλόκαισαρ [Caesar (Gaius) dostu Kral Roimetalkes] ifadesi kullanılmıřtır¹². Bu yazıtle eğitimi sırasında Roma'da bulunan III. Rhoimetalkes'in bu süreçte geleceğin imparatoru Gaius'un dostluğunu ve güvenini kazanmış olduğu anlaşılmaktadır.

MS 44 yılında III. Rhoimetalkes'in öldürölmesi sonrasında MS 45/46 yılında İmparator Claudius Dönemi'nde Trakya Krallığı'nın toprakları Roma eyaleti haline getirilmiřtir¹³.

TRAK AUXİLİA BİRLİKLERİ

Yunan sanatında Trak askerleri hafif piyade olarak betimlendiği görölmektedir. Bu piyadeler, hafif mızraklar ve *pelte* adı verilen kalkanlar veya yay ile ok veya sapan kuşanan askerlerdir. Bölgede at yetiştiriciliğinin ön planda olmasıyla ok ve mızrak kullanan hafif süvarilerin de olduğu ifade edilmektedir¹⁴.

Hellenistik Dönem'e tarihlenen bulgular ışığında Trakya'da iki mızrak ve bir kılıç kullanan süvarilerin varlığı bilinmektedir¹⁵. Ancak burada önemli olan detay süvarilerin kullandığı kılıçların Yunan kılıçları olan *xiphos* ve *makhaira* oldukları görölmektedir¹⁶. Geç Klasik Dönem ile Hellenistik Dönem'in başlangıcıyla birlikte kalkan kullanan ağır süvarilerin de Trakya'da görölmeye başladığı aktarılmaktadır¹⁷.

Trakya'nın MS 46 yılında Roma Eyaleti olması öncesinde Trak Krallığı'nın, Roma vasalı olduğu dönem içerisinde Romalı tarzda kuşanmış ve Roma askeri düzenine sahip hem süvari (*ala*) hem de piyade (*cohors*) birlikleri oluşturmuştur.¹⁸

¹² Sullivan, a.g.m., s. 210.

¹³ Collart, a.g.m., s. 206; Collart, 1937: 256-257; Sullivan, a.g.m., s. 211; Lozanov, a.g.m., s. 76,80.

¹⁴ T. Stoyanov, "Warfare", A Compaion to Ancient Thrace, Ed. J. Valeva vd., West Sussex 2015, s. 426.

¹⁵ Stoyanov, a.g.m., s. 426,432.

¹⁶ Stoyanov, a.g.m., s. 428-429.

¹⁷ Stoyanov, a.g.m., s. 432.

¹⁸ Chessman, a.g.e., s. 178-179; Jarrett, a.g.m., s. 215-224; Holder, a.g.e., s. 227-228; Spaul, a.g.e. (1994), s. 142,221-235; Spaul, a.g.e. (2000), s. 353-382; Lozanov, a.g.m., s. 79.

Roma müttefiki veya vasalı olan krallıklardan temin edilen askeri birlikler kendi kralları veya soyluları tarafından yönetilip (bazen) üzerlerinde bir Romalı *praefectus* komutası altındadırlar¹⁹. Bazı vasal krallara Roma vatandaşlığı verildiği ve bu kişilerin Romalı isimler aldığı da bilinmektedir²⁰. *Praefectus*'lar, yönettikleri birliklere göre piyade birliklerinde *praefectus cohortis* ve süvari birliklerinde ise *praefectus equitum* olarak adlandırılmaktadırlar²¹.

Roma'nın kullandığı süvariler, hafif süvari rolündeki Kelt tarzındaki mızraklarla menzilden savaşan ve gerekli durumlarda ikincil silahları olan kılıçlarını kullanan süvarilerdir²². MS 1. yy.'a ait süvari teçhizatı konusundaki çalışmada mezar taşlarına ait görsellerde iki mızrak²³ ve bazen ilave olarak kılıç kuşanmış²⁴ süvari betimleri yer almaktadır. Roma dönemi'nde *auxilia* süvarileri tarafından *spatha* olarak bilinen uzun kılıçların kullanıldığı bilinmektedir²⁵.

Roma Dönemi'ndeki *auxilia* birliklerini meydana getiren *turma*'lardan oluşan *ala* ve *centuria*'lardan oluşan *cohors* birliklerindeki asker sayıları ve birlik düzenleri arasındaki farklılıklar konusunda aşağıdaki tablodan (Tablo 1) yararlanılabilir²⁶.

Birlik Türü	Birlik	Centuriae (Asker Sayısı)	Turmae (Asker Sayısı)	Toplam Asker Sayısı
-------------	--------	-----------------------------	--------------------------	------------------------

¹⁹ M. C. Bishop, "Cavalry Equipment of the Roman Army in the First Century A.D.", *Military Equipment and the Identity of Roman Soldiers. Proceedings of the Fourth Roman Military Equipment Conference*, Ed. J. C. Coulston, Oxford 1988, s. 114; L. Keppie, "The Army and the Navy", *The Cambridge Ancient History, C. X: The Augustan Empire: 43 B.C. - A.D. 69*, Ed. A. Bowman et al., Cambridge 2008, s. 372-373,382.

²⁰ Keppie, a.g.m., s. 382.

²¹ Keppie, a.g.m., s. 381.

²² Bishop, a.g.m., s. 113-114.

²³ Bishop, a.g.m., s. 74-76,77,79, no. 8,10,11,16, Fig. 6,8,10,13

²⁴ Bishop, a.g.m., s. 71-74,77,79-81, no. 6,9,13,17-18,22, Fig. 1,7,12,14-16

²⁵ Chessman, a.g.e., s., 125-126.

²⁶ Chessman, a.g.e., s. 25-30; Holder, a.g.e., s. 6-9; A. Goldsworthy, *The Complete Roman Army*, New York 2003, s. 57-58.

Süvari	Ala (quingenaria)	-	16 (480)	480
	Ala milliaria	-	24 (720)	720
Piyade	Cohors (quingenaria)	6 (480)	-	480
	Cohors milliaria	10 (800)	-	800
Süvari destekli Piyade	Cohors equitata	6 (480)	4 (120)	600
	Cohors milliaria equitata	10 (800)	4 (240)	1040

Tablo 1. Roma Dönemi *auxilia* birliklerindeki asker sayıları.

Chessman, *cohors equitata* birliklerinin olasılıkla atlı piyade olduğunu ifade etmekte²⁷ olsa da *turma* şeklinde düzende bulunmaları atlı piyadeden ziyade süvari oldukları görüşünü güçlendirmektedir.

Trakya'da oluşturulan piyade *auxilia* ünitelerinin yani *cohors* birliklerinin çoğunluğunu *cohors equitata* yani karışık birlikler oluşturmaktadır²⁸. Süvari ünitelerini yani *ala* birliklerini ise hafif süvariler oluşturmaktadır²⁹.

Yazıt ve askeri diplomalar üzerinde yapılan çalışmalarla Trakya'da oluşturulan *auxilia* birliklerinin listesi³⁰ aşağıdaki tabloda (Tablo 2) sunulduğu gibidir.

ALA	COHORS
Thracum Herculania	I Augusta Thracum equitata civium Romamorum
I Augusta Thracum	I Thracum equitata

²⁷ Chessman, a.g.e., s. 29.

²⁸ Jarrett, a.g.m., s. 224; Lozanov, a.g.m., s. 80.

²⁹ Tacitus, IV.46-48,51.

³⁰ Chessman, a.g.e., s. 178-179; Jarrett, a.g.m., s. 216-224; Holder, a.g.e., s. 227-228; Spaul, a.g.e. (1994), s. 142,221-235; Spaul, a.g.e. (2000), s. 353-382.

I Thracum	I Thracum milliaria equitata
I Thracum Mauretana	I Thracum equitata civium Romamorum pia fidelis
I Thracum veterana sagittariorum	I Thracum Germania civium Romanorum equitata
I Thracum Victrix	I Thracum sagittaria
II Augusta Thracum pia fidelis	I Thracum Syriaca equitata
II Thracum (?)	II Augusta Thracum equitata
III Augusta Thracum sagittariorum	II Thracum equitata
III Thracum	II Gemella Thracum equitata
	II Thracum civium Romamorum
	II Thracum veterana equitata pia fidelis
	II Thracum Syriaca
	III Augusta Thracum equitata
	III Thracum civium Romamorum equitata bis torquata
	III Thracum veterana
	III Thracum Syriaca equitata
	IV Thracum equitata pia fidelis
	IV Thracum Syriaca equitata
	V Thracum (?)

	VI Thracum equitata
	VII Thracum

Tablo 2. Roma İmparatorluğu'nda görev yapmış Trakya kökenli *auxilia* birlikleri.

BİZYE (VİZE) A TÜMÜLSÜ

Günümüzde Kırklareli'nin Vize İlçesi'nde bulunan Bizye kenti Trakya'nın Roma eyaleti olması öncesindeki dönemde Trakya Kralığı'nın başkentliğini yapmış olan bir kenttir³¹.

Vize'nin 4 km güneyinde ovada yer alan Vize A Tümülsü'nün 1938 yılında A. Müfid Mansel tarafından kazısı gerçekleştirilmiştir³². 55 m çapa ve 9,5 m yüksekliğe sahip olan tümülsün mezar odası 4,62 x 3,12 m ölçülerine sahiptir. MS 1. yy ortasına tarihlenen zengin mezar eşyaları bulunan³³ mezar odasının kabaca güneydoğu köşesinde bulunan lahit içerisinde defnedilmiş (kremasyon) kişinin askeri kariyeri ve sosyal konumu hakkında önemli bilgiler sunan buluntular yer almaktadır.

³¹ Kolev, a.g.m., s. 125-127.

³² A. M. Mansel, "Trakya Hafriyatı", *Bellekten*, II/7-8 (1938), s. 494; Mansel, A. M., "Trakya Hafriyatı", *Bellekten*, IV/13 (1940), s. 94-108; Ş. Yıldırım, *Doğu Trakya'da Mezar Tepelerinin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi*, Basılmamış Doktora Tezi, Ankara 2008, s. 94-97, Levha LVI: a-d; N. Başgelen, *Arif Müfid Mansel'in Trakya'daki Tümüls Kazıları (1936-1939)*, İstanbul 2009, s. 12-14, Res. 27-50; Ş., Yıldırım, *Trakya'nın Anıt Mezarları: Tümülsler (M.Ö. 3000-M.S. 250)*, İstanbul 2023, s. 101-104.

³³ Mansel, a.g.m. (1938), s. 494; Mansel, a.g.m. (1940), s. 95-96; A. M. Mansel, "Vize'de Bulunan Maskeli Miğfer", *Bellekten*, VIII/30 (1944), s. 170-171; S. Onurkan, *Doğu Trakya Tümülsleri Maden Eserleri: İstanbul Arkeoloji Müzelerindeki Trakya Toplu Buluntuları*, Ankara 1988, s. 5-7,105-107; Yıldırım, a.g.t., s. 96, Lev. LVIII: a-f; M. Z. Aksan, *Güneydoğu Thrakia Tümülsleri: 1881-1964 Yıllarındaki Kazılan Tümülslerin Yeniden Değerlendirilmesi*, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul 2015, s. 263-345; M. Z. Aksan, "Reinvestigation of Vize A Tumulus in Southeastern Thrace", *Ancient Thrace: Myth and Reality: Proceedings of the Thirteenth International Congress of Thracology*, Kazanlak, September 3-7, 2017, C. 1, Ed. P. Delev, vd., Sofia 2022, s. 29-30; Yıldırım, a.g.e., s. 101-104.

Defnedilen kişi hakkında önemli bilgiler sunan buluntular arasında; Defne yaprağı biçiminde altın çelenk taneleri³⁴ ve iki adet altın yüzük³⁵³⁶ yer almaktadır. Askeri açıdan bakıldığında ise; bronz maskeli miğfer³⁷, zırh gömlek³⁸, kılıç ile kını³⁹ ve iki adet mızrak ucu⁴⁰⁴¹ bulunmaktadır.

Mezar hediyelerinin ışığında mezarın Trakya Krallığı hanedanına ait olduğu ve defnedilen kişinin MS 44 yılında ölen Trakya'nın son kralı III.

³⁴ Eser İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde (Envanter No: 5704) muhafaza edilmektedir. Mansel, a.g.m. (1938), s. 494; Mansel, a.g.m. (1940), s. 98, Resim 22; Onurkan, a.g.e., s. 19, Kat. No. 1, Levha 1a; Aksan, a.g.t., s. 263-265, Resim 308-309.

³⁵ Eser İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde (Envanter No: 5706) muhafaza edilmektedir. Mansel, a.g.m. (1938), s. 494; Mansel, a.g.m. (1940), s. 98, Resim 23a; Onurkan, a.g.e., s. 20, Kat. No. 6, Levha 2; Aksan, a.g.t., s. 266-267, Resim 311-312.

³⁶ Eser İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde (Envanter No: 5707) muhafaza edilmektedir. Mansel, a.g.m. (1938), s. 494; Mansel, a.g.m. (1940), s. 98, Resim 23b; Onurkan, a.g.e., s. 20-21, Kat. No. 7, Levha 3a-b; Aksan, a.g.t., s. 267-268, Resim 313-314.

³⁷ Eser İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde (Envanter No: 5730) muhafaza edilmektedir. Mansel, a.g.m. (1938), s. 494; Mansel, a.g.m. (1940), s. 100-103, Resim 29-31; Mansel, a.g.m. (1944), s. 165-174; Onurkan, a.g.e., s. 97-98, Kat. No. 102, Levha 61-64; Aksan, a.g.t., s. 302-306, Resin 377-381; E. Karaca, "Doğu Trakya Buluntusu Savunma ve Saldırı Gereçleri", *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 12/23 (2022), s. 317, Resim 3.3

³⁸ Eser İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde (Envanter No: 5731) muhafaza edilmektedir. Mansel, a.g.m. (1938), s. 494; Mansel, a.g.m. (1940), s. 103-104, Resim 32a; S. Onurkan, "Vize-A Tümülüsünden Bir Zırh Gömlek", *Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 6-7 (1978), s. 47-55; Onurkan, a.g.e., s. 98-100, Kat. No. 103, Levha 65-66, Şekil 50; Aksan, a.g.t., s. 306-308, Resim 282-283, Resim 382-383; Karaca, a.g.m., s. 315-316, Resim 2.3-4.

³⁹ Eser İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde (Envanter No: 5732) muhafaza edilmektedir. Mansel, a.g.m. (1938), s. 494; Mansel, a.g.m. (1940), s. 104, Resim 32b; Onurkan, a.g.e., s. 101, Kat. No. 105; Aksan, a.g.t., s. 308-310, Resim 384; Karaca, a.g.m., s. 320, Resim 5.5.

⁴⁰ Eser İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde (Envanter No: 5733) muhafaza edilmektedir. Mansel, a.g.m. (1938), s. 494; Mansel, a.g.m. (1940), s. 104, Resim 32b; Onurkan, a.g.e., s. 102, Kat. No. 106; Aksan, a.g.t., s. 310-311, Resim 385; Karaca, a.g.m., s. 323, Resim 6.23.

⁴¹ Eser İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde (Envanter No: 5734) muhafaza edilmektedir. Mansel, a.g.m. (1938), s. 494; Mansel, a.g.m. (1940), s. 104, Resim 32b; Onurkan, a.g.e., s. 102, Kat. No. 107; Aksan, a.g.t., s. 311-312, Resim 386; Karaca, a.g.m., s. 323, Resim 6.22.

Rhoimetalkes olduğu düşünölmektedir⁴². Bu tarihi mezar hediyele desteklemekle birlikte madeni eserlerin İtalya'daki atölyelerde üretilmiş olması defnedilmiş kişinin Roma költürüne fazlaca aşına olduğunu göstermektedir⁴³.

Vize A Tümülsü yakınında yer alıp 1938 yılında Arif Müfid Mansel tarafından kazısı gerçekleştirilen Vize C Tümülsü, 50 m çapa ve 2,5 m yüksekliğe sahip olup yoğun kül tabakası içinde ata ait kalıntılar (deri) barındırmaktadır⁴⁴. Vize A Tümülsü'ndeki defin işleminin kremasyon şeklinde yapılmış olmasıyla tümöüste kremasyona ait kül tabakasının olmaması sebebiyle C Tümülsü'nün A Tümülsü için kremasyon alanı olduğu ve Vize C Tümülsü'nde tespit edilen at kalıntılarının da Vize A Tümülsü'nde defnedilen kişinin atına ait olduğu düşünölmektedir.

Buluntularının Askeri Açidan Yorumlanması

Vize A Tümülsü'nde defnedilen kişinin sosyal ve askeri statüsü hakkında bilgiler sunduğu ifade edilen eserler üzerinden aşğıdaki yorumların yapılması mümkündür.

Altın Çelenk: Altın çelenkler kraliyet veya soylu ailelere mensup olan kişilerce (cinsiyet ayırımı yapılmaksızın) kullanıldığı kabul edilmektedir⁴⁵. Bu bağlamda Vize A Tümülsü'nde bulunan defne yaprağı biçimindeki altın çelenk taneleri (Resim 1) ışığında defnedilen kişinin soylu aile veya kraliyet mensubu olduğu ortaya çıkmaktadır.

⁴² Mansel, a.g.m. (1940), s. 112-114; Mansel, a.g.m. (1944), s. 170-171; Onurkan, a.g.m., s. 52; Onurkan, a.g.e., s. 107; Yıldırım, a.g.t., s. 96-97; Aksan, a.g.t., s. 351-352; Aksan, a.g.m., s. 31; Yıldırım, a.g.e., s. 104.

⁴³ Mansel, a.g.m. (1940), s. 111-114; Mansel, a.g.m. (1944), s. 170-171; Onurkan, a.g.m., s. 52; Aksan, a.g.t., s. 352.

⁴⁴ Mansel, a.g.m. (1938), s. 494; Mansel, a.g.m. (1940), s. 110; Onurkan, a.g.e., s. 10; Yıldırım, a.g.t., s. 90,212; Başgelen, a.g.e., s. 14; Aksan, a.g.t., s. 378-379; Yıldırım, a.g.e., s. 94-95.

⁴⁵ Aksan, a.g.t., s. 264.

Resim 1. Vize A Tümülsü, altın defne yaprağı formu çelenk parçaları (Aksan, a.g.t., Resim 308).

Altın Yüzükler: Altın yüzükleri kullanma hakkının *equestrian* sınıfına mensup kişilere *ius annuli aurei* kapsamında verildiği bilinmektedir⁴⁶. *Equestrian* sınıfındaki kimselerin *praefectus* olarak *auxilia* kuvvetlerinden *ala* veya *cohors* birliklerine komuta ettiği bilinmektedir⁴⁷.

Altın yüzük kullanım hakkının Roma İmparatorluk Dönemi'nde sıradan vatandaşlara da verildiğini ifade edilmiş⁴⁸ olsa da bu hak İmparator Septimius Severus Dönemi'nde önce bütün askerlere

⁴⁶ L. Lemcke, "Status Identification on the Road: Requisitioning of Travel Resources by Senator, Equestrians, and Centurions Without Diplomata. A Note on the Sagalassus Inscription (SEG XXVI 1392)", *GEPHYRA*, 9 (2012), s. 132-133; *Appianos*, XV.104; *Livius*, IX.46.12.

⁴⁷ Holder, a.g.e., s. 72-83; Bishop, a.g.m., s. 114; Goldsworthy, a.g.e., s. 64-65; P. Southern, *The Roman Army: A Social and Institutional History*, Oxford 2006, s. 121,141; Keppie, a.g.m., s. 372-373,382.

⁴⁸ Aksan, a.g.t., s. 266.

sonrasında ise bütün vatandaşlara verilmiştir⁴⁹. Tiberius Dönemi'nde sadece belirli bir mal varlığı üzerinde bulunan kişilere verilmesi şeklinde karar bulunmaktadır⁵⁰.

Vize A Tümülsü'nde bulunmuş olan altın yüzükler (Resim 2) altın çelenk taneleriyle birlikte kişinin soylu bir aileye mensup olduğunu ve *equestrian* sınıfa mensup olduğunu bizlere göstermektedir.

Resim 2. Vize A Tümülsü, altın yüzükler (Aksan, a.g.t., Resim 312,313).

Maskeli Miğfer: Vize A Tümülsü maskeli miğferi (Resim 3-4) "Cavalry Sports Helmet Type D" olarak nitelenen grup içerisinde incelenmektedir⁵¹.

Maskeli miğferler; olasılıkla kullanıcıları tarafından verilen sipariş üzerine üretilen, üst düzeyde bezemelere ve duygusuzluğu vurgulayan yüz tasvirleriyle ön plana çıkmaktadır⁵². Bu miğferlerin iştmeyi ve görmeyi kısıtlamaları sebebiyle törenler veya *hippika gymnasia* (*armaturae*) olarak bilinen savaş provalarıyla sınırlı bir kullanıma sahip olduğu ifade edilmekle birlikte⁵³, bu miğferlerin savaşlarda psikolojik amaçlı olarak kullanıldığı da düşünülmekte ve antik metinlerce ifade edilmektedir⁵⁴.

⁴⁹ Herodianus, III.8.4-5.

⁵⁰ Plinius, XXXIII.8.1-2.

⁵¹ H. R. Robinson, *The Armour of Imperial Rome*, London 1975, s. 118-120; H. Travis ve J. Travis, *Roman Helmets*. Gloucestershire 2014, s. 94.

⁵² Robinson, a.g.e., s. 107; Travis ve Travis, a.g.e., s. 89,93.

⁵³ Robinson, a.g.e., s. 108; W. J. H. Willems, "Roman Face Masks from the Kops Plateau, Nijmegen, The Netherlands", *Journal of Roman Military Equipment Studies*, 3 (1992), s. 58; Travis ve Travis, a.g.e., s. 89-90,93; *Flavius Arrianus*, 34.2-3.

⁵⁴ Travis ve Travis, a.g.e., s. 89-90,93; *Ammianus Marcellinus*, 16.10.8.

Anadolu'da bulunan diğer maskeli miğferlerin bulunduğu merkezler; Gaziantep (olasılıkla Zeugma kökenli)⁵⁵, Zeugma⁵⁶ ve Hadrianoupolis⁵⁷ olarak listelenebilir. Merkezlere genel olarak bakıldığı zaman *lejyon*'lara ait bir *castra*'nın varlığı sadece Zeugma'da bilinmektedir⁵⁸. Hadrianoupolis'te *lejyon*'a ait bir *castra* olmamasına rağmen olasılıkla bir ileri karakol olarak hizmet etmiş bir yapı yer almaktaydı. Yakınlarda da bir *lejyon* merkezi olmaması sebebiyle burada konuşlanmış olan birliğin *auxilia* tarzı küçük bir birlik olduğu sonucuna varılabilir. Nitekim Zeugma'daki *castra* yapılarına ait damgalı çatı kiremitlerinden tespit edilen birlik isimlerine bakıldığı zaman Zeugma'da sadece *lejyon*'ların değil aynı zamanda *auxilia* birliklerinin de bulunmuş olduğu anlaşılmaktadır⁵⁹. Hollanda'da Nijmegen'de tespit

⁵⁵ Eser British Museum'da (Envanter No: 1919,1220.1) muhafaza edilmektedir. Robinson, a.g.e., s. 114-116, Pl. 325; D. Kennedy, "Miscellaneous Artefacts", The Twin Towns of Zeugma on the Euphrates: Rescue Works and Historical Studies, Ed. D. Kennedy, Portsmouth 1998, s. 135-136, Fig. 8.13; Travis ve Travis, a.g.e., s. 94, Fig. 85; Yılmaz, M. D., *Zeugma: Roma Lejyonları ve Madeni Teçhizatları*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015, s. 120,201, Kat. No. 42.

⁵⁶ I. Scott, "Ironworks", Excavations at Zeugma: Conducted by Oxford University, C. III., Ed. W. Aylward, California 2013(a), s. 188,191-192, Fig. 1-7; I. Scott, "Arms, Armour and Other Military Objects", Excavations at Zeugma: Conducted by Oxford University, C. III., Ed. W. Aylward, California 2013(b), s. 353-354; Yılmaz, a.g.t., s. 121-122,202, Kat. No. 43.

⁵⁷ E. Çelikbaş, E. Verim ve S. Ekinci, "Hadrianopolis 2021 Yılı Çalışmaları", *Kazı Sonuçları Toplantısı*, 42/2 (2023), s. 262, Resim 15.

⁵⁸ M. Hartmann, M. A. Speidel ve R. Ergeç, "Roman Military Forts at Zeugma", *Kazı Sonuçları Toplantısı*, XX/II (1999), s. 417-423; M. Hartmann, C. B. Rüger, M. A. Speidel ve R. Ergeç, "Roman Military Forts at Zeugma", *Kazı Sonuçları Toplantısı*, XXI/II (2000),s. 337-340; M. Hartmann, C. B. Rüger, M. A. Speidel ve R. Ergeç, "Roman Military Forts at Zeugma (Campaign 1999)", *Kazı Sonuçları Toplantısı*, XXII/II (2001), s. 255-258; M. Hartmann, M. Speidel, H. Güllüce, M. G. Drahor ve G. Göktürkler, "Roman Military Installations at 'At Meydanı' Zeugma", *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 21/II (2004), s. 335-343; M. Hartmann, M. Speidel, H. Güllüce ve M. G. Drahor, "Roman Military Installations at 'At Meydanı'/Zeugma, Report 2003", *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 22/I (2005), s. 217-226; M. Hartmann ve M. A. Speidel, "Military Installations at Zeugma: An Overwies of the Swiss Archaeological Investigations, 2001-2003", Excavations at Zeugma: Conducted by Oxford University, C. III., Ed. W. Aylward, California 2013, s. 381-392.

⁵⁹ Hartmann vd., a.g.m. (2005), s. 219, Table 2; M. A. Speidel, "Legio III Augusta in the East. Evidence from Zeugma on the Euphrates", *Visions de l'Occident Romain: Hommages À Yann Le Bohec*, Ed. B. Cabouret vd., Paris 2012, s. 611; Hartmann ve

edilen miğfer maskelerinin bulunduğu alanların ise hem *lejyon* hem de *auxilia* birlikleri tarafından kullanıldığı ifade edilmektedir⁶⁰. Bu bilgiler sonucunda süvarilerle ilişkilendirilen maskeli miğferlerin *lejyon* veya *auxilia* ayırımı yapılmaksızın kullanıldığı sonucuna varılabilir.

Gümüş kaplı bronzdan üretilmiş olan miğfer kendini Romalı hisseden veya Roma himayesindeki bir Trak hanedan üyesinin siparişı üzerine üretilmiş olduğu düşünölmektedir⁶¹. Vize A Tümülsü miğferinin ince olduğu için güçlü darbelere karşı dayanıklı olmayacağı, törensel veya barış zamanında kullanıma mahsus olduğu görüşü bulunmaktadır⁶².

Miğferin baş kısmı üzerinde kıvrım şeklinde ip taklidi silme başlığın ön tepe kısmından kenarlara doğru uzanan bir alınlığı betimelemektedir⁶³. Alınlığın üzerinde ise üçlü meşe yaprakları ve palamutlarla örölmüş bir çelenk yer almaktadır. Arka tarafta ise simetrik bir şekilde iki tarafa doğru uzanan kordela bulunmaktadır⁶⁴. Meşe yapraklarıyla bezeli çelenk Romalılar'da *corona civica* olarak bilinmektedir ki Romalı bir kimsenin hayatını kurtaran kişilere ve askerlere ödöl olarak taktim edilirdi⁶⁵.

Miğferin maske kısmı alının üst merkezinde yer alan menteşe ile başlık kısmına birleşmektedir. Maskenin çene kısmında ve başlığın ensesinde bulunan halkalardan sırayla geçirilen şerit yardımıyla maske miğfere sabitlenmektedir. Burun ve dudakta nefes almaya yardımcı açıklıklar yer almaktadır. Maske üzerinde bezemeli miğfer yanaklıkları betimlenmiş olup yanaklıklarda *Victoria* (Nike) ve *tropaeum* (*tropaion*) betimi bulunmaktadır⁶⁶. Yanaklıklar üzerindeki bu betimler ise kişinin savaşta zafer kazanmış olduğuna ve işaret etmektedir.

Speidel, a.g.m., s. 385-390, Table 2; Yılmaz, a.g.t., s. 94-104, Tablo 2.

⁶⁰ Willems, a.g.m., s. 62.

⁶¹ Mansel, a.g.m. (1944), s. 170-171.

⁶² Mansel, a.g.m. (1944), s. 173.

⁶³ Mansel, a.g.m. (1944), s. 166-167.

Bahsi geçen alınlık betimi sikkeler üzerinde betimlenen taçlarla benzerlik göstermemektedir.

⁶⁴ Mansel, a.g.m. (1944), s. 167.

⁶⁵ Mansel, a.g.m. (1944), s. 169; Goldsworthy, a.g.e., s. 96; Southern, a.g.e., s. 12,150.

⁶⁶ Mansel, a.g.m. (1944), s. 166-167.

Vize A Tümülsü'nde bulunan maskeli miğfer seçkin bir süvarinin siparişi üzerine üretilmiş olup miğferin üzerinde alınlık, *corona civitas*, Victoria (Nike) ve *tropaeum (tropaion)* gibi betimlerin yer alması önem arz etmektedir. Bu betimler ışığında miğferin; sahibinin soylu veya kraliyet mensubu olduğunu yansıttığı ve askeri başarıların da ilan edildiği bir propaganda aracı olarak da kullanıldığı görülmektedir.

Resim 3. Vize A Tümülsü, maskeli miğfer önden görünüm (Aksan, a.g.t., Resim 377).

Resim 4. Vize A Tümülüsü, maskeli miğfer soldan görünüm (Aksan, a.g.t., Resim 378).

Zırh gömlek: Vize A Tümülüsü zırh gömleği (Resim 5); halkalardan, pullardan ve içindeki keten iç gömlekten oluşmaktadır⁶⁷.

Zırhın halkaları 3-4 mm çapında bronz halkalardan meydana gelmekte, hem perçinli hem de bükümlü zincir halkaları mevcuttur.⁶⁸ Pullar ise uca doğru hafif daralan dörtgen formda 0,6 cm genişliğinde ve 1,2 cm uzunluğunda olup zırhın dış yüzeyini kaplamaktadır. Üst kısımlarındaki dört delik ile dört zincir halkasına bağlanmaktadır. Pullar çoğunlukla bronz olmakla birlikte demir ve gümüş kaplı bronz pulların da kullanıldığı ve desenler oluşturduğu görülmektedir. Zırhın

⁶⁷ Onurkan, a.g.m., s. 48.

⁶⁸ Onurkan, a.g.m., s. 48.

içinde ise bej renkli ketenden bir gömlek yer almaktadır. Zırhın kuşanıldıktan sonra omuz kısımlarını sabitlemeye ve boyun kısmını kapatmaya yarayan gümüş kaplama bronz kopçalar kullanılmaktadır⁶⁹.

Roma Dönemi'nde zincir halkaları ile oluşturulan zırhlar *lorica hamata* olarak bilinmekte olup pullu zırhlar ise *lorica squamata* olarak bilinmektedir. Vize A Tümülsü'nde tespit edilen zırh ise iki zırh türünün birleşimi olan ve *lorica plumata* olarak bilinen zırh türüne aittir⁷⁰. *Lorica plumata* olarak adlandırılan bu zırh türüne modern bir isimlendirmeyle *lorica hamata squamatque* adı da önerilmiştir⁷¹. Bilinen 13 örneği⁷² olan bu zırh tipinin yoğun bir kullanımı olmaması ve üretiminin meşakatli olması sebebiyle bu zırhın seçkin kişilerce siparişle yaptırıldığı ve ağırlığı sebebiyle sadece süvariler tarafından kullanıldığı düşünülmektedir.

⁶⁹ Onurkan, a.g.m., s. 48-49.

⁷⁰ Robinson, a.g.e., s. : 173; Onurkan, a.g.m., s. 50-52; M. A. Wijnhoven, "Lorica Hamata Squamataque: A Study of Roman Hybrid Feathered Armour", *The Journal of The Mail Research Society*, 2/1 (2009), s. 3-5; M. A. Wijnhoven, "Putting the Scale into Mail: Roman Hybrid Featherd Armour", *Journal of Roman Military Equipment Studies*, 17 (2016), s. 77.

⁷¹ Wijnhoven, a.g.m. (2009), s. 3-5.

⁷² Wijnhoven, a.g.m. (2016), s. 77-79.

Resim 5. Vize A Tümülsü, lorica plumata tarzı zırhın restitüstonu (Wijnhoven, a.g.m. (2016), Fig. 10).

Kılıç: *Spatha*'lar süvarilerin kullandığı uzun kılıçlar olarak bilinmektedir⁷³. Vize A Tümülsü'nde tespit edilen *spatha* tarzı kılıç (Resim 6) 80 cm uzunluğa, 4,9 cm genişliğe ve 1,5 cm kalınlığa sahip olup ahşap kın, bronz kın pabucu ve fildişi kabzasına ait kalıntılarla birlikte bulunmuştur. Kılıcın, kınına oksidasyon sebebiyle kaynamış

⁷³ M. C. Bishop ve J. C. N. Coulston, *Roman Military Equipment: From the Punic Wars to the Fall of Rome*, Oxford 2009, s. 82.

olması sebebiyle kılıcın ucu ve formu hakkında detaylı bilgiler bilinmemektedir⁷⁴.

Resim 6. Vize A Tümülüsü, spatha tarzı kılıç ve kını (Karaca, a.g.m., Resim 5).

Mızraklar: *Auxilia* ünitelerinde birden fazla mızrağın taşındığı bilinmektedir⁷⁵. Ancak mızrak uçlarının formlarından ne tür mızrak olduklarını belirlemek neredeyse imkansızdır⁷⁶. Bu sebeple Vize A Tümülüsü'nde bulunan iki adet mızrak ucunun (Resim 7) ne tarz mızrak olduğu hakkında kesin yargılarda bulunmak pek mümkün değildir. Ancak betimlemelerde *auxilia* (piyade ve süvari) askerlerinin birden fazla mızrak taşıdığı görüldüğü ve birden fazla mızrağın varlığı bu silahların menzil silahı olarak kullanıldığı ifade edilmektedir⁷⁷.

Resim 7. Vize A Tümülüsü, mızrak uçları (Karaca, a.g.m., Resim 6).

SONUÇ

⁷⁴ Aksan, a.g.t., s. 308.

⁷⁵ Bishop ve Coulston, a.g.e., s. 78.

⁷⁶ Bishop ve Coulston, a.g.e., s. 76-78.

⁷⁷ Bishop ve Coulston, a.g.e., s. 78.

Vize A Tümülsü'nde defnedilmiş kişinin Roma İmparatorluğu'na bağlı Trakya Krallığı'nın hanedan üyesi bir kimse olduğu⁷⁸ ve bu kimsenin de son kral III. Rhoimetalkes olduğu⁷⁹ düşünülmektedir. Mezar eşyaları ışığında Romalı veya kendisini Romalı gören bir kimsenin defnedildiği yorumlanmaktadır⁸⁰. Mezar bünyesindeki eşyalara bakıldığında İtalya üretimi eserlerin yanı sıra Roma askeri tarzındaki askeri teçhizatın varlığı bu görüşü doğrulamaktadır.

Mezarın III. Rhoimetalkes'e ait olduğu görüşü, mezar eşyalarının bu görüşü destekler tarih ve nitelikler yansıtmasıyla desteklenmektedir. Öte yandan III. Rhoimetalkes'in Roma'da geleceğin imparatoru Gaius'un (Caligula) yanında tutulup eğitildiği⁸¹, MS 38 yılındaki taç takma töreninin imparator Gaius tarafından Roma Forumu'nda gerçekleştirilmesi⁸², III. Rhoimetalkes'e Roma imparatoru tarafından Roma vatandaşlığı verildiği ve tam adının Lulius Rhoimetalkes olma ihtimali⁸³ bir arada düşünüldüğünde III. Rhoimetalkes'in kendisini Romalı olarak gördüğü hatta Trak bir Roma vatandaşı olduğu sonucuna varılabilir.

Mezarın döneminde *ius annuli aurei* kapsamında sadece *equestrian* sınıfına mensup kişilerin giymesine izin verilen altın yüzüklerin varlığı III. Rhoimetalkes'in Roma vatandaşlık sınıfları içinde *equestrian* sınıfına mensup olduğunu göstermektedir. Defne yapraklarından oluşan çelenk ise kraliyete veya soylu bir aileye mensup olduğunu gösterir niteliktedir. Miğferin başlığı üzerinde betim olarak yer alan kıvrımlı ip şeklindeki alınlık da yine çelenge benzer bir formun ya da bir tacın⁸⁴

⁷⁸ Mansel, a.g.m. (1940), s. 112-114; Mansel, a.g.m. (1944), s. 168,170-171; Onurkan, a.g.m., s. 52; Onurkan, a.g.e., s. 107; Yıldırım, a.g.t., s. 96-97; Aksan, a.g.t., s. 351-352; Aksan, a.g.m., s. 31; Yıldırım, a.g.e., s. 104.

⁷⁹ Onurkan, a.g.m., s. 52; Onurkan, a.g.e., s. 107; Yıldırım, a.g.t., s. 96-97; Aksan, a.g.t., s. 352.

⁸⁰ Mansel, a.g.m. (1940), s. 97-100, Mansel, a.g.m. (1944), s. 170-171.

⁸¹ Youroukova, a.g.e., s. 60,63-64.

⁸² Sullivan, a.g.m., s. 209; *Cassius Dio*, LIX.12.2.

Her ne kadar taç takma töreni MS 38 yılında gerçekleşmiş olsa da MS 36/37 yılına ait bir yazıtta III. Rhoimetalkes'in basileus ünvanına sahip olduğu yani kral olduğu görülmektedir (Clinton ve Dimitrova, a.g.m., s. s. 127).

⁸³ Sullivan, a.g.m., s. 206,210.

⁸⁴ Miğfer üzerinde betimi yapılmış olan alınlık/taç, III. Rhoimetalkes'in sikkeleri

betimi olarak düşünülebilir. Taç varlığı da yine krali/soylu alametler arasında sayılabilir.

Lorica plumata veya *lorica hamata squamatque* olarak bilinen örgüsüyle bezemelere sahip ve meşakatli bir üretim süreci bulunan, nadir denilebilecek zırhın varlığı ise kullanıcısının seçkinliğini göstermektedir. Sadece zırhın varlığı değil zırhla birlikte maskeli miğferin varlığı da bu seçkinliği desteklemektedir.

Spatha tarzındaki kılıçlar, genellikle süvariler tarafından kullanıldığı bilinmekle birlikte mezarda bulunan örnek hakkında kınına kaynamış olması sebebiyle detaylı bilgilere ulaşılamamaktadır. Ancak kılıçla birlikte zırh ve miğfer düşünüldüğünde Vize A Tümülsü'nde defnedilen kişinin bir süvari olduğu ortaya çıkmaktadır. Altın yüzüklerle birlikte değerlendirildiğinde süvari kişinin aynı zamanda en az *praefectus* rütbesinde olması beklenmektedir.

Miğferin başlığı üzerindeki *corona civitas* betimi yanı sıra miğfer yanaklığındaki Victoria (Nike) ile *tropaeum (tropaion)* betimleri ise askeri başarılarının nişanesi olarak miğfer üzerinde vurgulanmış olmalıdır.

Augustus Dönemi'nden itibaren süvari askerlerin çoğunlukla *auxilia* birliklerinden sağlandığı bilinmektedir⁸⁵. Askeri birliklerde komutan ve rütbeli askerlerin de at kullandığı bilinmektedir⁸⁶. Ancak piyade birliğine mensup bir kişinin kuşandığı teçhizatın piyade teçhizatı olması gerektiği düşünüldüğünde at kullanan kişinin süvari değil atlı piyade şeklinde yorumlanması gerekmektedir. Bu durum hakkında tam olarak kanıtlanmamış olmakla birlikte at koşum ekipmanlarının (atlı) piyadelerde kalaylanmış bronz olmasına karşın süvarilerde gümüşlenmiş bronz olduğu görüşü bulunmaktadır⁸⁷. Bu bilgiler ışığında Vize A Tümülsü'nde defnedilen kişinin miğferi, kılıcı, mızrakları ve zırhı düşünüldüğünde süvari olması gerekmektedir.

üzerinde görülen taçla benzerlik göstermemektedir.

⁸⁵ Robinson, a.g.e., s. : 82; Travis ve Travis, a.g.e., s. 89

⁸⁶ Bishop, a.g.m., s. 114.

⁸⁷ Bishop, a.g.m., s. 115.

Trakya Krallığı'nda oluşturulan *auxilia* birlikleri hakkında antik metinlerde geçen bilgilere baktığımız zaman Trakya Krallarından I. Rhoimetalkes, II. Rheskuporis, III. Rheskuporis ve II. Rhoimetalkes'in *auxilia* birliklerinden oluşan ordulara komutanlık ettikleri anlaşılmaktadır⁸⁸.

Trakya'da konuşlanmış olmaya ve komşu bölgelerdeki askeri seferlere kendi krallarının komutası altında katılmaya alışkın olan Trakyalı *auxilia* birlikleri içerisinde uzak diyarlara konuşlandırılacaklarına ilişkin çıkan bir söylenti üzerine MS 25/26 yılında büyük bir isyan çıkmıştır⁸⁹. İsyana, Poppaeus Sabinus komutasındaki orduya destek olan Pomponius Labeo komutasındaki lejyon ve II. Rhoimetalkes'in komutasındaki sadık *auxilia* birliklerinin yardımıyla bastırılmıştır.

Julius-Cladius Hanedanı sırasında faaliyette olduğu bilinen Trakyalı *auxilia* birlikleri aşağıdaki listede (Tablo 3) sunulduğu gibidir.

ALA	COHORS
Thracum Herculania	I Augusta Thracum equitata civium Romamorum
I Augusta Thracum	I Thracum equitata civium Romamorum
I Thracum	I Thracum milliaria equitata
II Augusta Thracum pia fidelis	I Thracum equitata
III Augusta Thracum sagittariorum	I Thracum Germania civium Romanorum equitata
	I Thracum Syriaca equitata

⁸⁸ Sullivan, a.g.m., s. 198-199,206; Keppie, a.g.m., s. 382; Cassius Dio, LIV.20.3, LV.30.2-3,6; Velleius Paterculus, II.112.4-5; Tacitus, IV.5, IV.46-48.

⁸⁹ Sullivan, a.g.m., s. 206; Keppie, a.g.m., s. 382; Tacitus, IV.46-51.

	II Augusta Thracum equitata
	II Thracum equitata
	II Gemella Thracum equitata
	II Thracum Syriaca
	III Augusta Thracum equitata
	III Thracum civium Romamorum equitata bis torquata
	III Thracum veterana
	III Thracum Syriaca equitata
	IV Thracum equitata pia fidelis
	IV Thracum Syriaca equitata
	VI Thracum equitata

Tablo 3. Julio-Claudio Hanedanı sırasındaki Trakya kökenli *auxilia* birlikleri.

Listede yer alan birliklerin tamamının Trakya'nın son kralı III. Rhoimetalkes'in hüküm sürdüğü dönemde görev yapan birlikler olduğu sonucu ortaya çıkarılabilir.

Trakyalı *auxilia* birlikleri incelendiğinde III. Rhoimetalkes'in komutası altında bulunan ordunun gücü aşağıdaki gibi (Tablo 4) görülmektedir.

Birlik	Asker Sayısı
Ala Thracum Herculania	480
Ala I Augusta Thracum	480
Ala I Thracum	480

Ala II Augusta Thracum pia fidelis	480
<i>Ala III Augusta Thracum sagittariorum</i>	480
<i>Cohors I Augusta Thracum equitata civium Romamorum</i>	600
Cohors I Thracum equitata civium Romamorum	600
Cohors I Thracum milliaria equitata	1040
Cohors I Thracum equitata	600
<i>Cohors I Thracum Germania civium Romanorum equitata</i>	600
<i>Cohors I Thracum Syriaca equitata</i>	600
<i>Cohors II Augusta Thracum equitata</i>	600
Cohors II Thracum equitata	600
Cohors II Gemella Thracum equitata	600
<i>Cohors II Thracum Syriaca</i>	480
<i>Cohors III Augusta Thracum equitata</i>	600
Cohors III Thracum civium Romamorum equitata bis torquata	600
Cohors III Thracum veterana	480
<i>Cohors III Thracum Syriaca equitata</i>	600
Cohors IV Thracum equitata pia fidelis	600
Cohors IV Thracum Syriaca equitata	600
Cohors VI Thracum equitata	600
TOPLAM ASKER SAYISI	12800

Tablo 4. Julio-Claudio Hanedanı sırasındaki Trakya kökenli *auxilia* birliklerinin asker sayıları.

III. Rhoimetalkes'in komutası altında bulunan ordudaki (bilinen) birliklerin asker çeşitliliğine göre ayrımı yapıldığında aşağıdaki tablo (Tablo 5) ortaya çıkmaktadır.

Okçu Süvari	Süvari	Piyade Süvarisi	Piyade	TOPLAM
480	1920	1920	8480	12800
3.75%	15%	15%	66.25%	100%
3.75%	30%		66.25%	100%

Tablo 5. Julio-Claudio Hanedanı sırasındaki Trakya kökenli *auxilia* birliklerinin asker türleri ve sayıları.

II. Rhoimetalkes'in komutasındaki ordu hakkında kralın süvarisi ve yardımcı birlikler şeklindeki ifadenin varlığından kralın bütün orduyla birlikte bir süvari birliğine komutanlık ettiği anlaşılmaktadır⁹⁰. Bu durumda Trakya Kralları'nın savaşta doğrudan kendi süvari birliklerini komuta ettikleri ve Trakyalı *auxilia* birliklerinin tamamına da komutanlık yaptıkları sonucuna ulaşılmaktadır. Bu bağlamda okçu süvari olmayan birliklerden biri yani Ala Thracum Herculania, Ala I Augusta Thracum, Ala I Thracum veya Ala II Augusta Thracum pia fidelis kralın kendi birliği olmalıdır.

Bahsi geçen süvari *auxilia (ala)* birlikleri arasında Ala Thracum Herculania ismiyle diğerlerinden ayrı durmaktadır. Thasos'daki Herakles kültürünün Herodotos ve Pausanias tarafından Fenike kökenli Melqart ile ilişkilendirilmiştir⁹¹. Ancak Parosluların MÖ 670-660 yılları arasında kolonizasyon için Thasos'a geldikleri zaman Thasos'da yaşayanların antik metinlerde yazıldığı üzere Fenikeliler⁹² yerine bazı

⁹⁰ Sullivan, a.g.m., s. 199; *Velleius Paterculus*, II.112.4-5

⁹¹ *Herodotos*, II.44; *Pausanias*, 5.25.12.

⁹² *Herodotos*, VI.47.

antik metinlerde aktarıldığı gibi Traklar⁹³ olduğu arkeolojik veriler ışığında ifade edilmektedir. Roma Dönemi öncesi (Arkaik-Hellenistik Dönem) Trak sikkelerine bakıldığı zaman sikkelerin üzerinde Herakles betimi görülmektedir⁹⁴. Bu bilgiler ışığında Herakles'in Trakya'da önemli bir unsur olduğu ve Thasos'daki Paros kolonizasyonu öncesine tarihlenen erken kültürün Trak kökenli olabileceği ortaya çıkmaktadır.

Trakya sikkeleri üzerinde betimleri bulunan Herakles'in Traklar için önemli bir tanrı olduğu, oniki görevi sırasında Trakya'daki kral Diomedes'le münasebeti ve bölgeyle olan mitolojik bağlantısı⁹⁵ düşünüldüğünde "Ala Thracum Herculania" adındaki numarasız ve ismen tekil durumdaki süvari birliğinin Trakya krallarına ait seçkin bir birlik olabileceğini akla getirmektedir.

Vize A Tümülsü'nde zengin mezar eşyaları dışında defnedilen kişi hakkında bilgi içeren bir yazıt olmaması sebebiyle gerçekleştirilmiş çalışmalarda mezar eşyalarının incelenmesi sonucunda defnedilen kişi Trakya Krallığı'nın son kralı III. Rhoimetalkes olarak yorumlanmakta ve bu yorum kabul görmektedir. III. Rhoimetalkes'in askeri kimliği ve komutanlığı gibi detayların sunulduğu yazıt vb. bulgularla destekleninceye değin buradaki yorumlar III. Rhoimetalkes hakkındaki bilgileri oluşturmaktadır.

⁹³ F. Jessi ve B. Egli, "The Thracian Herakles", *History of Religions*, 3/2 (1964), s. 262-277; P. Ilieva, "Thracians on the Northern Aegean Islands: Written Testimonia and Current Archaeological Evidence", *Thracia*, XXII (2017), s. 254-261,266-267.

⁹⁴ Youroukova, a.g.e., s. 24,30,33,38,45; Paunov, a.g.m., s. 266,268,279.

⁹⁵ *Apollodoros*, II.5.8; *Diodoros Siculus*, 4.15.3-4; *Pseudo-Hyginus*, 30.

YARARLANILAN ANTİK METİNLER

- Ammianus Marcellinus, Res Gestae*, Çev. J. C. Rolfe. Cambridge 1935.
- Apollodoros, Bibliotheka*, Çev. J. G. Frazer. London 1921.
- Appianos, Historia Romana*, Çev. H. White. Cambridge 1935.
- Diodoros Siculus, Bibliotheca Historica*, Çev. C. H. Oldfather. Cambridge 1933.
- Flavius Arrianus, Ars Tactica*, Çev. N. Blancardi. Amsterdam 1683.
- Cassius Dio, Rhomaike Historia*, Çev. E. Cary. Cambridge 1968.
- Herodianus, Meta Basileias Historia*, Çev. E. C. Echols. Berkeley 1961.
- Herodotos, Historiai*, Çev. G. C. Macaulay. London 1907.
- Livius, Ab Urbe Condita*, Çev. B. O. Foster. London 1926.
- Pausanias, Hellados Periegesis*, Çev. W. H. S. Jones. Cambridge 1926.
- Plinius, Naturalis Historia*, Çev. J. Bostock ve H. T. Riley. London 1855.
- Pseudo-Hyginus, Fabulae*, Çev. M. Grant. Kansas 1960.
- Tacitus, Annales*, Çev. A. S. Kline. Manchester 2017.
- Velleius Paterculus, Historiae Romanae*, Çev. F. W. Shipley. Cambridge 1924.

Kaynakça

Aksan, M. Z., *Güneydoğu Thrakia Tümülüsleri: 1881-1964 Yıllarındaki Kazılan Tümülüslerin Yeniden Değerlendirilmesi*, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul 2015.

Aksan, M. Z., "Reinvestigation of Vize A Tumulus in Southeastern Thrace", *Ancient Thrace: Myth and Reality: Proceedings of the Thirteenth International Congress of Thracology*, Kazanlak, September 3-7, 2017, C. 1, Ed. P. Delev, vd., Sofia 2022, s. 29-34.

Başgelen, N., *Arif Müfid Mansel'in Trakya'daki Tümülüs Kazıları (1936-1939)*, İstanbul 2009.

Bishop, M. C., "Cavalry Equipment of the Roman Army in the First Century A.D.", *Military Equipment and the Identity of Roman Soldiers. Proceedings of*

the Fourth Roman Military Equipment Conference, Ed. J. C. Coulston, Oxford 1988, s. 67-195.

Bishop, M. C. ve Coulston, J. C. N., *Roman Military Equipment: From the Punic Wars to the Fall of Rome*, Oxford 2009.

Chessman, G. L., *The Auxilia of the Roman Imperial Army*, Oxford. 1914.

Clinton, K. ve Dimitrova, N., "C. Iulius Rhaskos, Son of Rhoimetalkes, at Samothrace", Proceedings of the First International Roman and Late Antique Thrace Conference "Cities, Territories and Identities" (Plovdiv, 3rd-7th October 2018), Ed. L. Vagalinski, M. Raycheva, D. Boteva, N. Sharankov, Sofia 2018, s. 121-128.

Collart, P., "Inscriptiones de Philippes", *Bulletin de Correspondance Hellénique*, 56 (1932), s. 192-231.

Collart, P., *Philippes: Ville de Macédoine, Depuis ses Origines jusqu'à la fin de l'époque Romaine*, Paris. 1937.

Çelikbaş, E., Verim, E. & Ekinçi, S., "Hadrianopolis 2021 Yılı Çalışmaları", *Kazı Sonuçları Toplantısı*, 42/2 (2023), s. 255-270.

Goldsworthy, A., *The Complete Roman Army*, New York 2003.

Hartmann, M. ve Speidel, M. A., "Military Installations at Zeugma: An Overwies of the Swiss Archaeological Investigations, 2001-2003", Excavations at Zeugma: Conducted by Oxford University, C. III., Ed. W. Aylward, California 2013, s. 381-392.

Hartmann, M., Speidel, M. A. ve Ergeç, R., "Roman Military Forts at Zeugma", *Kazı Sonuçları Toplantısı*, XX/II (1999), s. 417-423.

Hartmann, M., Rüger, C. B., Speidel, M. A. ve Ergeç, R., "Roman Military Forts at Zeugma", *Kazı Sonuçları Toplantısı*, XXI/II (2000), s. 337-340.

Hartmann, M., Rüger, C. B., Speidel, M. A. ve Ergeç, R., "Roman Military Forts at Zeugma (Campaign 1999)", *Kazı Sonuçları Toplantısı*, XXII/II (2001), s. 255-258.

Hartmann, M., Speidel, M., Güllüce, H., Drahor, M. G. ve Göktürkler, G., "Roman Military Installations at "At Meydanı" Zeugma", *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 21/II (2004), s. 335-343.

Hartmann, M., Speidel, M., Güllüce, H. ve Drahor, M. G., "Roman Military Installations at 'At Meydanı'/Zeugma, Report 2003", *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 22/I (2005), s. 217-226.

Holder, P. A., *Studies in the Auxilia of the Roman Army from Augustus to Trajan*, Oxford 1980.

Ilieva, P., "Thracians on the Northern Aegean Islands: Written Testimonia and Current Archaeological Evidence", *Thracia*, XXII (2017), s. 253-275.

Jarrett, M. G., "Tharican Units in the Roman Army", *Israel Exploration Journal*, 19/4 (1969), s. 215-224.

Jessi, F. ve Egli, B., "The Thracian Herakles", *History of Religions*, 3/2 (1964), s. 261-277.

Karaca, E., "Doğu Trakya Buluntusu Savunma ve Saldırı Gereçleri", *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 12/23 (2022), s. 313-341.

Kennedy, D., "Miscellaneous Artefacts", *The Twin Towns of Zeugma on the Euphrates: Rescue Works and Historical Studies*, Ed. D. Kennedy, Portsmouth 1998, s. 129-138.

Keppie, L., "The Army and the Navy", *The Cambridge Ancient History, C. X: The Augustan Empire: 43 B.C. - A.D. 69*, Ed. A. Bowman et al., Cambridge 2008, s. 371-396.

Kolev, F., "Bizye: From Tribal Residence to Roman City", *Cities in Southeastern Thrace: Continuity and Transformation*, Ed. D. Stoyanova, vd., Sofia 2017, s. 125-130.

Lemcke, L., "Status Identification on the Road: Requisitioning of Travel Resources by Senator, Equestrians, and Centurions Without Diplomata. A Note on the Sagalassus Inscription (SEG XXVI 1392)", *GEPHYRA*, 9 (2012), s. 128-142.

Lozanov, I., "Roman Thrace", *A Companion to Ancient Thrace*, Ed. J. Valeva vd., West Sussex 2015, s. 75-90.

Mansel, A. M., "Trakya Hafriyatı", *Belleten*, II/7-8 (1938), s. 494-495.

Mansel, A. M., "Trakya Hafriyatı", *Belleten*, IV/13 (1940), s. 89-114.

Mansel, A. M., "Vize'de Bulunan Maskeli Miğfer", *Belleten*, VIII/30 (1944), s. 165-183.

Onurkan, S., "Vize-A Tümülüsünden Bir Zırh Gömlek", *Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 6-7 (1978), s. 47-55.

Onurkan, S., *Doğu Trakya Tümülüsleri Maden Eserleri: İstanbul Arkeoloji Müzelerindeki Trakya Toplu Buluntuları*, Ankara 1988.

Paunov, E. I., "Introduction to the Numismatics of Thrace, ca. 530 BCE-46CE", *A Companion to Ancient Thrace*, Ed. J. Valeva vd., West Sussex 2015, s. 265-292.

Robinson, H. R., *The Armour of Imperial Rome*, London 1975.

Scott, I., "Ironworks", *Excavations at Zeugma: Conducted by Oxford University, C. III.*, Ed. W. Aylward, California 2013(a), s. 167-278.

Scott, I., "Arms, Armour and Other Military Objects", *Excavations at Zeugma: Conducted by Oxford University, C. III.*, Ed. W. Aylward, California 2013(b), s. 353-374.

Southern, P., *The Roman Army: A Social and Institutional History*, Oxford 2006.

Spaul, J. E. H., *Ala²: The Auxiliary Cavalry Units of the Pre-Diocletian Imperial Roman Army*. Andover 1994.

Spaul, J. E. H., *Cohors²: The Evidence for and a Short History of the Auxiliary Infantry Units of the Imperial Roman Army*, Oxford 2000.

Speidel, M. A., "Legio III Augusta in the East. Evidence from Zeugma on the Euphrates", *Visions de l'Occident Romain: Hommages À Yann Le Bohec*, Ed. B. Cabouret vd., Paris 2012, s. 603-619.

Stoyanov, T., "Warfare", *A Compaion to Ancient Thrace*, Ed. J. Valeva vd., West Sussex 2015, s. 426-442.

Sullivan, R. D., "Thrace in the Eastern Dynastic Network", *Aufstieg und Niedergang Der Römischen Welt*, Ed. Hildegard Temporini, C. II.7.1: Politische Geschichte (Provinzen und Randvölker: Griechischer Balkanraum; Kleinasien), Berlin 1979, s. 186-211.

Terziev, S., "The Cities in Southeastern Thrace and the Central Government Under the Last Thracian Kings", *Cities in Southeastern Thrace: Continuity and Transformation*, Ed. D. Stoyanova, vd., Sofia 2017, s. 131-140.

Travis, H. ve Travis, J., *Roman Helmets*. Gloucestershire 2014.

Wijnhoven, M. A., "Lorica Hamata Squamataque: A Study of Roman Hybrid Feathered Armour", *The Journal of The Mail Research Society*, 2/1 (2009), s. 3-29.

Wijnhoven, M. A., "Putting the Scale into Mail: Roman Hybrid Feathered Armour", *Journal of Roman Military Equipment Studies*, 17 (2016), s. 77-86.

Willems, W. J. H., "Roman Face Masks from the Kops Plateau, Nijmegen, The Netherlands", *Journal of Roman Military Equipment Studies*, 3 (1992), s. 57-66.

Yıldırım, Ş., *Doğu Trakya'da Mezar Tepelerinin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi*, Basılmamış Doktora Tezi, Ankara 2008.

Yıldırım, Ş., *Trakya'nın Anıt Mezarları: Tümülsler (M.Ö. 3000-M.S. 250)*, İstanbul 2023.

Yılmaz, M. D., *Zeugma: Roma Lejyonları ve Madeni Teçhizatları*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015.

Youroukova, Y., *Coins of the Ancient Thracians*, Çev. V. Athanassov, Oxford 1979.

Extended Abstract

Vize known as Bizye in antiquity located in the present day Kırklareli Province of Türkiye is known to have been one of the capitals of the Thracian Kingdom. The Vize A Tumulus, located in the Vize Municipality of Kırklareli was revealed by the excavations conducted by Arif Müfid Mansel in 1938. The tumulus distinguished by its rich grave goods is dated to the mid 1st century AD. The dating of the tumulus coincides with the period when the Thracian Kingdom was a vassal state of the Roman Empire, infact towards the end of the vassal states existence. The lands of the Thracian Kingdom are known to have become the Province Thrace of the Roman Empire in 46 AD during the reign of emperor Claudius.

The tumulus which has a cremation burial within a sarcophagus placed in a chamber with frescoes; due to its finds is thought to belong to Rhoimetalkes III., the last vassal king of Thrace who died in 44 AD. The finds of the Vize A Tumulus have been studied in various publications by analogy, revealing the dating and the buried deceased to be Rhoimetalkes III. With no textual finds such as informative inscriptions related to the deceased within the burial area, the only way of identifying the deceased as Rhoimetalkes III. is by the analogical studying of the grave goods along with the lavish and rich grave.

Although research on the grave goods were carried out, the military equipment finds have not been comprehensively evaluated in a greater context. Among the tumulus finds the golden laurel leaves belonging to a diadem and the two golden rings provide information regarding the buried persons social status, whilst the silvered bronze masked helmet (cavalry parade/sports helmet), the *lorica plumata* mail of various metals (bronze, iron and silvered bronze) together with the iron *spatha* sword and its wooden scabbard and the two iron spearheads present military information related to the deceased.

The presented study regarding the military equipment finds along with the golden finds of the Vize A Tumulus along with the neighbouring Vize C Tumulus attempts to introduce the deceased (Rhoimetalkes III.) in military terms. Among the military equipment the armour, sword and spearheads are reassessed by their usage revealing the mentioned equipment to have been used by a cavalry soldier, the masked cavalry parade/sports helmet further proves this notion. The neighbouring Vize C Tumulus is interpreted as the cremation area for the Vize A Tumulus, by having ashes and remains (the skin) of a horse. With all of the weapons (the sword and two spearheads), armour and masked cavalry helmet in conjunction with the horse remains from Vize C Tumulus it can be concluded that the deceased served as a

cavalry soldier. All of the military equipment finds reflect the features of a light cavalry Roman *auxilia* soldier's arms and armour. Furthermore some of the embossed depictions on the highly decorated silvered bronze cavalry parade/sports helmet reveals the person to have been a decorated soldier who had won at least one victory. Some other embossed depictions on the silvered bronze cavalry parade/sports helmet along with the golden laurel leaves belonging to a diadem and the two golden rings reveal the person to have been a noble as well as being an officer of the *equestrian* rank serving as a *praefectus*.

While the aforementioned grave goods reveal the military career and social status of the deceased, in particular the silver and bronze wares found within the burial chamber of the tumulus display that these products were from Italian workshops. Italian wares being found within the tumulus hint to the deceased as having been gifted these wares from the Roman Empire or to have been accustomed to the Roman way of life. The deceased being accustomed to the Roman way of life could be explained by the deceased having been an *equestrian praefectus* serving in a Roman *auxilia* unit located in Thrace.

In order to further understand the deceased, the Thracian Kingdom was a vassal state of the Roman Empire as well as hosting *auxilia* units which had been mustered and raised in Thrace. Information relating to these events are found within the surviving texts of ancient authors documenting historical events, the honorary inscriptions dedicated to the events of the Thracian royalty and grave stones of *auxilia* soldiers from Thrace.

Through studying the various publications of researchers along with the texts of ancient authors, the military activity of the Thracian Kingdom in support of the Roman Empire in the form of *auxilia* units and the command structure can be understood. The previously mentioned sources also present lists of all the known *auxilia* units formed within Thrace, as cavalry regiments which are referred to as *ala* and infantry regiments which are referred to as *cohors*. It should be noted that the Roman military forces although mostly known as *legio* or legions, these military units were solely for the recruitment of Roman citizens. People living under the control of the Roman Empire though who were not Roman citizens or citizens of vassal states such as the Thracian Kingdom would serve under the *auxilia* forces. The *auxilia* forces had various troop types and also a classification and this was given as suffixes on their names which provided information regarding each unit to a certain extent; the origin of the unit, if the unit was cavalry or infantry or if it was a mixed unit -in some cases denoting units of double strength-, as well as showing honorary titles granted to the unit which would all be added to the

units name along with their numerals. With the naming of units being so detailed this does aid in the studying of the *auxilia* units of the Roman Empire although it can also cause some misinterpretations. With the evidence produced by the publications of researches listing and presenting information regarding the *auxilia* units under the Roman Empire, the list of all Thracian originated units has been produced. In addition lists of *auxilia* units which are known to have been founded during the Julio-Claudian Dynasty of the Roman Empire (27 BC - AD 68) are presented and these were mostly active during the reign of the last vassal king of Thrace Rhoimetalkes III. (AD 38-44). Later by the suffixes and titles of the Thracian *auxilia* units the total number of soldier as well as the soldier types in numbers and percentages are presented. Although there might be some units which are currently unknown to the present day researcher, with the calculated numbers the quantity and details related to the military forces armed in the fashion of Roman *auxilia* and serving the Roman Empire can be assumed. This assumption can also be extended to understand the total military strength of the vassal Thracian Kingdom on the prelude of the mid 1st century AD.

The Kingdom of Thrace is known to have been aiding the Roman Republic during the civil strife in the second half of the 1st century BC due to the triumviral wars. After the Battle of Actium in 31 BC, in 27 BC Augustus declared the Roman Empire becoming the first emperor. Following the founding of the Roman Empire, the old republic ally, the Thracian Kingdom became a vassal state of the Roman Empire. During the alliance and vassalage the Thracian kings are known to have been commanding their own armed forces under the orders of the Roman governors, generals and even the emperor, either during times of war or in putting down rebellions in their native Thrace or in neighbouring lands. In AD 25/26 a rebellion among the Thracian *auxilia* units is known to have taken place due to information spreading among the ranks regarding the Thracian *auxilia* units to be deployed to distant lands of the Roman Empire. This rebellion was extinguished with loyal *auxilia* units under the king Rhoimetalkes II., and a few legions under the general command of Roman generals. During this event Thracian *auxilia* troops are mentioned to have been disturbed by the fact that they were to be stationed far away from their homeland as well as under such circumstances as not being under the command of their king and commander to whom their allegiance was sworn. These details although minor do reflect the motives and perspective of the Thracian *auxilia* soldier during the vassalage period of the Thracian Kingdom.

In AD 44 Rhoimetalkes III. was killed, later in AD 46 the lands of the Thracian Kingdom became the Province Thrace of the Roman Empire by

directly being governed by a governor of Rome with the local dynasty being abolished from the rule of the country.

As a conclusion in the content of this work regarding the Vize A Tumulus the buried person (Rhoimetalkes III.) is evaluated in a military manner during the period when the Thracian Kingdom was a vassal of the Roman Empire and together with this evaluation, interpretations regarding the military aid which the Thracian Kingdom gave the Roman Empire are made as well as some suggestions regarding the military strength of the Thracian Kingdom during the reign of the last king of Rhoimetalkes III.